

Kaabete, eritiste, punktaatide, vedelike, küünite, juuste jms kogumine mikrobioloogiliseks uuringuks

Markeeri proovinõu patsiendi andmetega (eHL juhtumikood/ vöotkood või ees- ja perekonnanimi, isikukood).

Teosta käte antiseptika. Kasuta kaitsekindaid kogu proovivõtmise ajal.

Proovinõu: Madal transpordisöötmega katsuti

Uuringumaterjal

Hambajuurekanali materjal
Kateetritükk
Koematerjal
Trahheaaspiraati
Tsentraalkateetri tükk¹
Veresoonekanüül¹

Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused

Hambajuurekanali materjal: sondi abil võtta materjal juurekanalist võimalikult sügavalt, suruda sond otsapidi transpordisöötmesse.

Koematerjal: suruda steriilsete pintsettidega transpordisöötmesse.

Kateetritükk, tsentraalkateetri tükk, veresoonekanüül: sondist lõigata steriilsete kääridega tükk ja suruda transpordisöötmesse.

Trahheaaspiraati: sondist lõigata steriilsete kääridega 3 cm tüki (3 tk) ja suruda transpordisöötmesse. Vedel aspiraati steriilsesse proovitopsi (vt lk 3)

¹Ainult koos verekülvidega.

Säilitustingimused:

Aeroobne külv ja seente külv: 2...8 °C juures kuni üks ööpäev

Anaeroobne külv: toatemperatuuril 20... 25 °C kuni üks ööpäev

Proovinõu: eSwab vedela transpordisöötmega katsuti	Uuringumaterjal	
 <p>Kaks erinevat tamponi: roosa korgiga – tavalise suurusega tampon oranži korgiga – väikese suurusega tampon</p>	Abstsessimaterjal ¹ Amnionivedelik ¹ Dreenieritis ¹ Eesnahakaabe Eesnäärme sekreet Emakakaelakanalikaabe Emakaõõneeritis Fistulieritis ¹ Haavaeritis Koevedelik ¹ Kurgukaabe Kõhuõõnevedelik ¹ Kõrvaeritis; keskkõrvaeritis	Liigesevedelik ¹ Nahakaabe Ninakaabe Platsenta ¹ Pleuravedelik ¹ Perikardivedelik ¹ Sapp ¹ Siinusepunktaat ¹ Silmamaterjal Suulimaskesta kaabe Tupekaabe Ureetrakaabe
Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused		
<p>¹Abtsessid, punktaadid jms: desinfitseerida punktsioonikoha nahk. Punkteerida, aspireerida materjal süstlasse. Kui abtsessi punkteerimisel on eritus vähene, süstida sinna steriilset füsioloogilist lahust ning aspireerida see tagasi süstlasse. Eemaldada katsutilt kork, süstida materjal katsutisse. Mida suurem on materjali hulk, seda suurem on anaeroobide säilimise ja isoleerimise tõenäosus.</p> <p>Haavaeritis: haava pind puhastada steriilse füsioloogilise lahusega. Võtta materjali tamponiga võimalikult sügavalt haavast terve ja kahjustatud koe piirilt.</p> <p>Kõrvaeritis: väliskõrva põletiku korral võtta materjali väliskõrvaõõne ja keskkõrvaõõne korral võtta materjal tamponiga läbi steriilse kõrvapeegli. Sobilik on ka paratsenteesil keskkõrvast aspireeritud vedelik ja perforatsioonijärgselt kuulmekäiku valgunud eritis.</p> <p>Kurgukaabe: proov võtta soovitatavalt hommikul enne söömist, joomist, hammaste pesemist. Materjal võtta tonsillide krüptidest ja neelu tagaseinalt, hõõruda eksudatiivseid alasid. Vältida kokkupuudet keele ja põskede limaskestaga.</p> <p>Nahakaabe: võtta tamponiga proovimaterjal.</p> <p>Ninakaabe: tampon viia piki ninavaheseina 5 – 7 cm sügavusele, seejärel suunata tamponi ots lateraalsele, keerutades tamponi vastu limaskesta.</p> <p>Silmamaterjal: tampon niisutada steriilse füsioloogilise lahusega, tõmmata paar korda üle alumise konjunktivi, vältida lauääri, ripsmeid.</p>		<p>Säilitustingimused:</p> <p>Aeroobne külv ja seente külv: toatemperatuuril 20... 25 °C või 2...8 °C juures kuni kaks ööpäev</p> <p>Anaeroobne külv: toatemperatuuril 20... 25 °C kuni kaks ööpäev</p>

<p>Suulimaskesta kaabe: võtta tampooniga proovimaterjal.</p> <p>Emakakaelakanalikaabe, tupekaabe: eemaldada steriilse tampooniga emakakaelakanali suudmelt limakork, seejärel võtta uue tampooniga 1–2 cm sügavuselt kanalist tampooniga proov. Tupe tagumiselt võlvilt võtta tampooniga proov.</p> <p>Emakaõõneeritis: ainult kaetud tampooniga.</p> <p>Ureetrakaabe, eesnaha kaabe, eesnäärme sekreet: androloogide, nahaarstide, uroloogide protseduureeglid.</p>	
<p style="text-align: center;">Proovinõu: steriilne proovitops</p>	<p style="text-align: center;">Uuringumaterjal</p>
	<p>Bronhoalveolaarloputuse vedelik Bronhiaspiraart Dialüüsivedelik Rinnapiim Rõga Trahheaaspiraart Uriin (keskjoa) Uriin (eesnäärme massaaži järel) Uriin (kateetri) Uriin (põiepunktsiooni) Silmamaterjal¹ ¹ainult Acanthamoeba mikroskoopia (Leishman-Giemsa)</p>
<p>Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused</p>	
<p>Bronhoalveolaarloputuse vedelik, bronhiaspiraart: bronhoskoopial viia sooja steriilset füsioloogilist lahust bronhiaalpuusse ja eemaldada sealt koos bronhiaalsekreediga.</p> <p>Dialüüsivedelik: materjal koguda aseptiliselt.</p> <p>Rinnapiim: rind pesta eelnevalt sooja vee ja seebiga, pigistada paar tilka rinnapiima, eemaldades sellega võimaliku kontaminatsiooni ja seejärel koguda rinnapiim steriilsesse proovitopsi.</p> <p>Rõga: koguda hommikul enne söömist ja pärast hammaste harjamist ja suu loputamist. Köhida sügavalt välja. Kui rõga väljakõhimisega on raskusi, siis inhaleerida 15% NaCl ja 10% glütseriini aerosool-segu, kuni vallandub kõhahoog.</p> <p>Trahheaaspiraart: materjal võtta enne trahhea puhastamist ja aspireeri trahhea sekreeti steriilsesse proovitopsi.</p> <p>Uriin (keskjoa)¹: enne analüüsi andmist ei tohi 4–6 tundi urineerida. Keskjoauriini võtmiseks pesta käed sooja vee ja seebiga ning välised suguelundid sooja veega (mitte kasutada desinfitseerivaid aineid ja seepi) ning kuivatada paberkäterätiga. Seejärel urineerida kõigepealt WC-potti, seejärel 2–3 mL steriilsesse proovitopsi ning lõpuks jälle WC-potti. NB! Proovi võtmise ajal hoida korki nii, et selle sisepind ei saastuks mikroobidega.</p> <p>Uriin (eesnäärme massaaži järgselt): androloogide, uroloogide protseduureeglid</p> <p>Uriin (kateetri)¹: materjal võetakse püsikateetriga patsientidelt. Eelnevalt desinfitseerida kateetri pind, kateetrit (NB! mitte kogumiskotti) punkteerida steriilse ühekordse nõelaga ja</p>	<p>Säilitustingimused: 2...8 °C juures kuni üks ööpäev</p> <p>¹Uriin 2...8 °C juures kuni kaks tundi</p>

<p>Koguda steriilsesse proovitopsi. Infitseerimisohu tõttu ei ole püsikateetrita patsientide kateteriseerimine uriini saamise eesmärgil õigustatud (eelistada tuleks põiepunktsiooni).</p> <p>Uriin (põiepunktsiooni)¹: kasutada uriini saamiseks patsientidelt, kellelt ei ole võimalik keskjoauriini puhtalt saada. Põis peab olema maksimaalselt täitunud. Punktsioonikoht desinfitseerida ja punkteerida ühekordse nõela ja süstlaga kogudes uriin steriilsesse proovitopsi.</p> <p>Silmamaterjal: silmaloputusvedelik panna steriilsesse proovitopsi.</p>					
<p style="text-align: center;">Proovinõu: alusklaas</p>	<p style="text-align: center;">Uuringumaterjal</p>				
	<p>Eesnaha kaabe Eesnäärme sekreet Emakakaelakanalikaabe Tupekaabe Ureetra kaabe</p>				
<p style="text-align: center;">Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused</p>					
<p>Emakakaelakanalikaabe (C), tupekaabe (T): eemaldada steriilse tampooniga emakakaelast limakork, seejärel võtta uue steriilse tampooniga materjali emakakaela kanalist ca 2 cm sügavuselt ja kanda kahele alusklaasile lihvservapoolsele alale. Järgmisena kanda alusklaasidele uue steriilse tampooniga tupe tagumiselt võetud materjal vt pilt (oleks soovitatav, et materjal kataks umbes 2 cm läbimõõduga ala). Gonorröa kahtluse korral tuleks võtta lisaks materjali ka ureetrast (U).</p> <div data-bbox="69 863 508 943" style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <table style="border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">eHL võotkood/ nimi</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px; text-align: center;">C</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px; text-align: center;">T</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px; text-align: center;">U</td> </tr> </table> </div> <p>Ureetra kaabe, eesnaha kaabe, eesnäärme sekreet: androloogia, dermatoveneroloogia, uroloogia protseduurireeglid.</p> <p>Materjal alusklaasidel lasta kuivada, fikseerida 96% alkoholiga ning panna spetsiaalsesse transportkarpi ja suletavasse kilekotti.</p>	eHL võotkood/ nimi	C	T	U	<p>Säilitustingimused: toatemperatuuril kuni üks nädal</p>
eHL võotkood/ nimi	C	T	U		

Proovinõu: Eppendorfi katsuti	Uuringumaterjal
	Sperma
Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused	
Sperma: androloogia, dermatoveneroloogia, uroloogia protseduurireeglid.	Säilitustingimused: 2...8 °C juures kuni üks ööpäev
Proovinõu: Valge korgiga katsuti (värvitu)	Uuringumaterjal
	Liikvor
Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused	
Täpsem info siit: https://www.kliinikum.ee/yhendlabor/pildid/kasiraamat/L/Liikvori_uuringud_vii.pdf	Säilitustingimused: 37 °C kuni üks ööpäev
Proovinõu: Koonuspõhjaga katsuti	Uuringumaterjal
	Bronhoalveolaarloputuse vedelik Bronhiaspiraad
Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused	
Bronhoalveolaarloputuse vedelik, bronhiaspiraad: bronhoskoopial viiakse sooja steriilset füsioloogilist lahust bronhiaalpuusse ja eemaldatakse sealt koos bronhiaalsekreediga	Säilitustingimused: 2...8 °C juures kuni üks ööpäev

Proovinõu: Proovitops dermatofüütidele	Uuringumaterjal
	Juuksed Küünekaabe Nahakaabe
Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused	
<p>Juuksed: koguda kahjustuskoldest pintsettidega, juustel peab olema karva folliikulisse jääv nn. juureosa. Juuksekarva pikkus peab olema 1,5-2cm, mitte pikem.</p> <p>Küünekaabe: eemaldada küüne tipmine osa, lõigata küüs proovimaterjali saamiseks tagasi nii kaugelt kui võimalik, paksenenud küüne puhul tehakse steriilse nööri skalpelliga kaapeid küüne alt ja/või küünevalli piirkonnast.</p> <p>Nahakaabe: kahjustuskolde desinfitseerida, steriilse nööri skalpelliga koguda materjal kogu kahjustuskolde ulatuses, eriti selle servaalalt.</p>	<p>Säilitustingimused: toatemperatuuril kuni üks nädal</p>
Proovinõu: läätsetops	Uuringumaterjal
Erinevad tüübid	Läätsevedelik
Uuringumaterjali võtmine ja säilitamistingimused	
<p>Läätsevedelik: läätsetops koos seal oleva vedelikuga saata laborisse.</p>	2...8 °C juures kuni üks ööpäev
	<p>Kontrolli, kas proovinõu on korrektselt markeeritud patsiendi andmetega (eHL juhtumikood/ võotkood või ees- ja perekonnanimi, isikukood). Tellimuse vormistamisel eHL-s jälgi järgmisi aspekte:</p> <p>Materjal: vali õige materjal Proovinõu tüüp: vali õige materjal Sisendparameetrid: täitke vajadusel</p>